

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 62111-2026

Onderwerp: Aanpassing bindend adviesrecht en participatie BOPA energievoorziening

Auteur	: Roxanne Verstijlen
Team	: Planvorming en ontwerp
E-mail	: Roxanne.Verstijlen@gemeentemaashorst.nl
Port.	: F.J.M. van Lankvelt

Effect op de begroting

☐ Ja ☒ Nee

Onderwerp

Aanpassing bindend adviesrecht en participatie BOPA energievoorziening

Voorstel

1. Vast te stellen de lijst van aangewezen gevallen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarbij de gemeenteraad als adviseur wordt aangewezen, te weten:
 - a. projecten met betrekking tot een energievoorziening, daaronder wordt verstaan energieopwekking, energieomzetting en energieopslag, met uitzondering van:
 - i. een energievoorziening waarvan de hoogte minder bedraagt dan 3 m en de bebouwingsoppervlakte minder bedraagt dan 30 m²; of
 - ii. mobiele systemen die tijdelijk in gebruik zijn. Hiermee worden bedoeld verplaatsbare installaties die uitsluitend dienen ter ondersteuning van een afgebakend tijdelijk project of tijdelijke situatie, die geen zelfstandige energie-exploitatie op locatie vormen en die na afloop van het project of de tijdelijke situatie worden verwijderd;
 - b. bovenlokale infrastructurele projecten, zoals hoogspanningsverbindingen of aanpassingen aan N-wegen;
 - c. het oprichten, bouwen, uitbreiden of veranderen van een gebouw ten behoeve van een maatschappelijke voorziening als er sprake is van een maatschappelijk gevoelig initiatief, zoals bijvoorbeeld een school, een crematorium, een AZC, een religieuze ontmoetingsplek of mestverwerkend bedrijf;
 - d. het bouwen op, uitbreiden of veranderen van (het gebruik van) een defensieterrein.
2. Vast te stellen de lijst van aangewezen gevallen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarbij participatie door initiatiefnemer verplicht is, te weten:
 - a. in ieder geval als de lijst van aangewezen gevallen waarin de gemeenteraad bindend advies dient te geven van toepassing is;
 - b. het bouwen, verbouwen of uitbreiden van één of meerdere (tijdelijke) woningen;

- c. het oprichten, veranderen, of uitbreiden van bedrijven;
 - d. het oprichten, veranderen, of uitbreiden van agrarische bedrijven;
 - e. het oprichten, veranderen, of uitbreiden van detailhandel;
 - f. het oprichten, veranderen, of uitbreiden van horeca;
 - g. het oprichten, veranderen, of uitbreiden van dienstverlening;
 - h. projecten met betrekking tot een energievoorziening;
 - i. (Bovenlokale) infrastructurele projecten (waaronder in ieder geval wordt verstaan: verkeersinfrastructuur, (fiets)bruggen, geluidschermen, laadpleinen met carports, zendmasten en waterbouwkundige werken);
 - j. het bouwen van bouwwerken, geen gebouw zijnde, indien het bouwwerk:
 - i. hoger is dan 6 m; of
 - ii. groter is dan 25 m²;
 met uitzondering van mobiele energievoorzieningen die tijdelijk in gebruik zijn. Hiermee worden bedoeld verplaatsbare installaties die uitsluitend dienen ter ondersteuning van een afgebakend tijdelijk project of tijdelijke situatie, die geen zelfstandige energie-exploitatie op locatie vormen en die na afloop van het project of de tijdelijke situatie worden verwijderd;
 - k. activiteiten die project-m.e.r.-plichtig zijn;
 - l. het toestaan van permanente bewoning in een recreatiewoning;
 - m. de realisering en uitbreiding van maatschappelijke-, sport- en recreatieve voorzieningen en bedrijven;
 - n. het bouwen, op uitbreiden of veranderen van (het gebruik van) een defensierrein;
 - o. het realiseren en/of gebruiken van verblijfsruimte voor internationale werknemers.
3. In te trekken de op 22 januari 2026 vastgestelde lijst van gevallen bindend adviesrecht raad en verplichte participatie voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten.
 4. Te besluiten bij een aanvraag voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, die is ingediend vóór 1 oktober 2026, de op 22 januari 2026 vastgestelde lijst van aangewezen gevallen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarbij de gemeenteraad als adviseur wordt aangewezen en lijst van gevallen van verplichte participatie van toepassing te verklaren.
 5. Dit besluit in werking te laten treden op de dag na die van bekendmaking.
 6. Dit besluit aan te halen als 'Besluit tot aanwijzing bindend adviesrecht gemeenteraad en verplichte participatie BOPA'.

Inleiding

Als een nieuw initiatief niet past in het omgevingsplan, kan een omgevingsvergunning worden verleend in afwijking van het omgevingsplan. Dit heet de buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA). Op 22 januari 2026 heeft de gemeenteraad besloten in welke gevallen er bij een BOPA bindend advies aan de raad gevraagd moet worden en wanneer er verplicht geparticipeerd moet worden door een initiatiefnemer.

Gelet op de actuele ontwikkelingen op het gebied van netcongestie is er behoefte om de lijst voor het bindend adviesrecht en verplichte participatie BOPA ten aanzien van energievoorzieningen aan te passen. Onder energievoorzieningen wordt bedoeld energieopwekking, energieomzetting en energieopslag. Op dit moment is hiervoor een

omgevingsvergunning nodig omdat energievoorzieningen niet zijn opgenomen in de landelijke regelgeving voor het omgevingsvergunningvrij bouwen.

Het afgelopen kwartaal zijn zes aanvragen voor een omgevingsvergunning ingediend waarbij initiatiefnemers op eigen terrein een energievoorziening willen plaatsen. In 90% van die gevallen is een BOPA nodig vanwege de situering buiten het bouwvlak. Op basis van de huidige lijst aangewezen gevallen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit treedt de gemeenteraad als adviseur op bij het plaatsen voor iedere energievoorziening, zowel kleinschalig als grootschalig. De tijd en capaciteit die gemoeid zijn met de voorbereiding en het uitbrengen van dit advies staan niet in verhouding tot de risico's die projecten met betrekking tot energieopwekking-omzetting en – opslag met zich meebrengt. Anderzijds hebben initiatiefnemers belang bij een voortvarende afhandeling van hun aanvraag zodat zij hun activiteiten op duurzame wijze kunnen voortzetten.

De voorgestelde wijzingen staan hieronder dikgedrukt en cursief.

1. Vast te stellen de lijst van aangewezen gevallen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarbij de gemeenteraad als adviseur wordt aangewezen, te weten:

a. **projecten met betrekking tot een energievoorziening, daaronder wordt verstaan energieopwekking, energieomzetting en energieopslag, met uitzondering van:**

- i. een energievoorziening waarvan de hoogte minder bedraagt dan 3 m en de bebouwingsoppervlakte minder bedraagt dan 30 m²; of
- ii. mobiele systemen die tijdelijk in gebruik zijn. Hiermee worden bedoeld verplaatsbare installaties die uitsluitend dienen ter ondersteuning van een afgebakend tijdelijk project of tijdelijke situatie, die geen zelfstandige energie-exploitatie op locatie vormen en die na afloop van het project of de tijdelijke situatie worden verwijderd.

2. Vast te stellen de lijst van aangewezen gevallen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarbij participatie door initiatiefnemer verplicht is, te weten:

h. **projecten met betrekking tot een energievoorziening;**

j. **het bouwen van bouwwerken, geen gebouw zijnde, indien het bouwwerk:**

i. hoger is dan 6 m; of

ii. groter is dan 25 m²;

met uitzondering van mobiele energievoorzieningen die tijdelijk in gebruik zijn. Hiermee worden bedoeld verplaatsbare installaties die uitsluitend dienen ter ondersteuning van een afgebakend tijdelijk project of tijdelijke situatie, die geen zelfstandige energie-exploitatie op locatie vormen en die na afloop van het project of de tijdelijke situatie worden verwijderd;

Beoogd effect

Met dit besluit wordt de behandeling van aanvragen omgevingsvergunningen voor energievoorzieningen geoptimaliseerd.

Argumenten

1.1 Het werkproces wordt geoptimaliseerd

Voor het plaatsen van een energievoorziening is altijd een omgevingsvergunning nodig. In de meeste gevallen is daarbij een afwijking van het omgevingsplan (BOPA) nodig. Met voorliggend

besluit hoeven alléén nog grootschalige energievoorzieningen aan de raad worden voorgelegd. Daarmee richt de raad zich in zijn adviesrol op ruimtelijk en maatschappelijk ingrijpende BOPA's.

De komende tijd worden veel aanvragen verwacht voor het plaatsen van een kleinschalige energievoorzieningen gelet op de netcongestie. Kleinschalige energievoorzieningen worden op basis van de wijziging niet meer voorgelegd aan de raad. Hierdoor verkorten we de doorlooptijden voor de behandeling van een BOPA. Daarmee bieden we initiatiefnemers sneller en meer duidelijkheid over duurzame voortzetting van de activiteiten. Daarnaast vervallen voor deze kleinschalige energievoorzieningen de legeskosten van circa €300 voor het inwinnen van een advies van de gemeenteraad.

1.2 We stimuleren kleinschalige energievoorzieningen

Uit recentelijke aanvragen blijkt dat de oppervlakte van 30m² op dit moment ruim voldoende is voor de activiteiten binnen onze gemeente. Door technologische ontwikkelingen worden energievoorzieningen steeds efficiënter waardoor de opslagcapaciteit toeneemt. De verwachting is daarom dat de gestelde bouwhoogte van maximaal 3m. en bebouwingsoppervlakte van 30m² toereikend en toekomstbestendig zijn.

Het realiseren van energievoorzieningen groter dan 30m² of hoger dan 3 m, zoals batterijen bij een zonnepark of een kleinschalige windturbine van 15 m hebben een aanzienlijke ruimtelijke impact. Daarom blijft de gemeenteraad bij deze categorie als adviseur optreden.

1.3 Energievoorzieningen kunnen bijdragen aan het verminderen van netcongestie

Lokale energieopwekking kan bijdragen aan het verminderen van netcongestie wanneer opgewekte energie niet direct wordt teruggeleverd op momenten van piekbelasting. Door deze energie tijdelijk op te slaan in een energieopslagsysteem (EOS) kan deze op een later moment lokaal worden gebruikt of, wanneer de netbelasting dit toelaat, worden teruggeleverd. Een EOS kan daarmee als congestieverzachende maatregel worden ingezet.

2.1 De lijst met categorieën voor verplichte participatie wijzigt ten aanzien van energievoorzieningen.

Er bestaat aanleiding om de lijst op twee punten te wijzigen. Dit zijn “projecten met betrekking tot energieopwekking en energieopslag” wat wordt gewijzigd naar “projecten met betrekking tot een energievoorziening”. Op die manier worden belanghebbenden voldoende geïnformeerd en betrokken bij het realiseren van een permanente energievoorziening in afwijking van het omgevingsplan. Daarnaast geldt geen verplichte participatie meer voor alle mobiele energievoorzieningen die tijdelijk in gebruik zijn.

3.1 De eerder vastgestelde lijst voor bindend adviesrecht en verplichte participatie dient ingetrokken te worden.

Met dit beslispunt wordt de eerdere vastgestelde lijst voor bindend adviesrecht en verplichte participatie ingetrokken. Dit is nodig omdat er anders twee lijsten naast elkaar bestaan.

Kantttekeningen

Op dit moment wordt onderzocht of een toetsingskader in het omgevingsplan kan worden opgenomen voor het plaatsen van een buitenpandige energievoorziening.

In 90% van de gevallen is een BOPA voor het plaatsen van een buitenpandige energievoorziening

nodig vanwege de situering buiten het bouwvlak. Onderzocht wordt of met duidelijke voorwaarden met betrekking tot ruimtelijke inpasbaarheid, milieuaspecten, brandveiligheid en externe veiligheid de procedure kan worden vereenvoudigd en daarmee de doorlooptijden kunnen worden verkort.

Financiën

Geen financiële gevolgen

Duurzame ontwikkeling

SDG 7: Een energievoorziening zorgt ervoor om de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen.

Participatie

Deze wijziging is tot stand gekomen met behulp van collega's uit verschillende teams naar aanleiding van de gesprekken met initiatiefnemers.

Communicatie

Het besluit wordt na vaststelling op de gebruikelijke officiële wijze gepubliceerd op Overheid.nl. Daarnaast worden collega's geïnformeerd over de wijziging. Verder zal de aangepaste lijst op de website van de gemeente Maashorst geplaatst worden.

Vervolg

Na publicatie van het besluit treedt het in werking. Er kan geen beroep worden ingesteld tegen het besluit.

Maashorst, 22 september 2026

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,
de secretaris, de burgemeester,

J.A.G.M. van Aaken

J.A. van der Pas